

nih gostov, tako n. pr. upok. ravnatelj drž. blagajne g. Rajh s soprogo, gosp. dr. Chloupek z družino, g. na. nečakinja dr. Trillerjeva in nekaj drugih dam in gospodov. Vsi imenovani so posetili zborovanje z namenom, da dokumentirajo svoje simpatije do v službi osivelega učitelja-veterana in do učiteljskega stanu vobče; hvala jim! — Predsednik tov. Tomazič otvori ob polu 11. uri zborovanje ter očrta v lapidarnem, a presrčnem slogu delovanje in zasluge jubilarja Ivana Kryla, naglašujoč, kako je kot kremenit značaj v kljub raznim viharjem in ljudski nehvaležnosti vedno možato korakal neupogljivo in samozavestno po ravno začrtani poti naprej, s čimer nam je podal mlajšim najlepši vzgled v posnemanje. Ob sklepu svojega nagovora izrazi predsednik slavljencu v imenu društva iskreno željo, da ostane še mnoga leta tako čil po duhu in telesu kakor je danes in zahaja vedno rad v društvo, ki v njem deluje z veliko vneto mnogo let kot blagajnik. Prisotni so mu zaklicali 3-kratno »Živio!« — Nato je orisal jubilar sam potek svojega življenja in delovanja. Rojen in izšolan Moravan je došel že l. 1870. v Ljutomer na omenjeno realko, izprva meneč ostati tukaj kvečjemu eno leto. Našel pa je tukaj in v okolici za narodno proročanje in blaginjo vnete moze, s katerimi je potem deloval za vzvišene smote in pri tem pozabil na povrat v domovino. Deloval je neustrašeno, dasi je moral prenašati šikane okr. glavarja Premmersteina in druge. Jubilar je ustanovil s takratnimi tovariši učiteljsko društvo za ta okraj, je soustanovnik ljutomerske »Citálnice«, »Posojilnice« in je bil markantna osebnost v okrajnem zastopu, kjer si je kot narodni ekonom pridobil velikih zaslug. Po duhu in telesu res mladeniško čili 70letni mož je prav zanimivo opisal dobo svojega bivanja v Ljutomeru, kjer je dandanes poleg realčnega učitelja tudi hišni in zemljiški posestnik — vkljub svoji plači, ki jo je prejemal dolga leta. Cvetko je še nato podal kratko, vsebinski vtiski prepleteno poročilo o zborovanju »Zveze« v Ptuj; nadalje o »Zavezinih« pravil, ki predpisuje članom 18 K letne članarine. Mnogi prisotni so bili mnenja, da je l. ta znesek nekoliko previsok, 2. da bi morda nekateri člani zaradi tega izstopili iz društev, 3. da je »Učit. Tovariš« razmeroma najdražji slovenski tednik, ki pa izhaja skoraj redno brez priloge. Neplačujočim, brezbriznim tovarišem naj se list ne pošilja. Delegatom k Zaveziniemu zborovanju so se dali posebni migljaji.

Po obedu v isti sobani so se jele neprisiljeno proizvajati v proslavo tega dneva in jubileja razne koncertne točke. Nastopal je ljutomerski orkester, kjer sta se odlikovala konzervatorist Ferd. Herzog in Bračko; na klavirju sta prav spretno igrali gđc. Zacherlovi; kot solopevca sta se pokazala gđc. Elza Repičeva in tov. Schneider; vmes je nastopal ad hoc sestavljeni mešani zbor. Ta koncert se je prav dobro obnesel, in tov. Zacherl sme biti kot voditelj ponosen na uspeh. Pokazalo se jeo tej priliki, da Ljutomer razpolaga z dobro izvežbanimi, še veiči obetajočimi pevskimi in godbenimi močmi. Med godbene in pevske točke so vpletli primerne napitnice jubilarju in gostom sledeči: g. ravnatelj Robič, tov. Cvahte, Pušenjak, Cvetko in g. dr. Chloupek, čigar sinko mu je podal obenem krasen šopek svežih vrtnic. Do solz ginjen se je zahvalil vsem v presrčnih besedah. Zahajajoče solnce nas je opomnilo na razhod od tega veličastnega zborovanja. Slavljencu kličemo ob spominu na prijetne urice opetovano: Još mnogaja ljeta! Na zdar!

Naš denarni zavod

Geslo: Kar plodonoeno nalozim, v pomoč le sebi podarim.

Hranilnica in posojilnica Učiteljskega konvikta v Ljubljani.

registrov. na sadrua s omajenim jamstvom.

Promet do konca julija K 110.066 29.

Uradne ure: Vsak četrtek od 1/2 2.—1/2 3. popoldne in vsako soboto od 6.—7. zvečer.

Naznanilo. Kdor želi od zadruga kakih informacij, naj za odgovor priloži 20 h v pošt. znamkah. Na prošnje brez vpošiljatve navedenih znamk se ne odgovarja.

Politiški pregled.

* Italijanska pravna fakulteta. V minulih dneh so po raznih listih mnogo razpravljali o ustanovitvi ital. juridičnih kurzov na trgovski akademiji Revoltella v Trstu, kateri kurzi bi tvorili provizorij za ustanovitev pravne fakultete. Dobro obveščeni krogi pa zatrjujejo, da iz te moke ne bo kruha. Pač so se vršila o tej zadevi posvetovanja med italijanskimi po-

slanci in notranjim naučnim ministrom, ali iz vsega se da le posneti, da se italijanska pravna fakulteta ne bo drugače ustanovila (če se sploh bo) nego postavodajnim potom.

* Poroke brez spovednih listkov. Iz Prage poročajo: Tu sta se hotela v neki cerkvi poročiti ženin in nevesta, a kapelan ju ni hotel poročiti, češ, ker ni bila imela spovednih listkov. Ko je nato ženin zagrozil, da bo prisilil potom politične oblasti župnika, da ju dovoli poročiti, je župnik izjavil, da se je v zadnjem času zgodilo že več slučajev, da se je upravno sodišče izreklo proti cerkvi. Sedaj pa se je baje po posredovanju znanega jezuitskega patra Albana in po vplivu visokih oseb sestavil pri upravnem sodišču tak senat, ki lahko zavleče tožarenje malomarnih katolikov tako dolgo, da ne bodo dosegli tri leta nič.

Kranjske vesti.

—r— Z Gorenjskega nam pišejo: Te dni smo brali po časopisih, da se je pripeljal minister dr. Trnka z Bleda v Žirovnico ogledat si deželne električne naprave. Tam so ga prav slovesno sprejeli. Poleg drugih vaških dostojanstvenikov je bil seveda pri pozdravu tudi ondotni šolski vodja s šolsko mladino navzoč. Celo štiri belo oblečene solarice so izročile gospe soprogi in spremljevalkam lepe šopke. Po ogledovanju je bila južina v gostilni pri Kuncu, h kateri so bili povabljeni župan, podžupan in župnik. Nadučitelj, ki je bil k sprejemu skoraj komandiran in je delal z otroki parado, ni bil povabljen, menda ker ne spada v tako odlično družbo, češ: Der Mohr hat seine Schuldigkeit getan. Kaplana tudi ni bilo pri južini ker ga — nimajo.

—r— Iz kamniškega okraja nam pišejo: Akoravno slabo vreme, vendar se je zbralo dne 7. t. m. v Vodcah 22 tovarišev in tovarišev k odkritju nagrobnega spomenika pokojnemu tovarišu Miroslavu Zebretu. Prišlo je tudi nekaj drugih njegovih prijateljev, med njimi tudi župan iz Skaručine, g. Sršen. Pogrešali smo pa šol. mladino; akoravno so počitnice, vendar bi lahko gospa učiteljica na Skaručini povabila tudi šol. otroke, da počaste spomin svojega pokojnega učitelja. — Po slovesni službi božji smo se napotili na vodiško pokopališče h grobu pokojnega tovariša. Tovarš Letnar je lepo orisal pokojnikovo delo v šoli, njegovo ljubezen do ljube družice, ki jo je moral tako mlad ostaviti. Ker je bil pokojni velik prijatelj narave, se je trudil tudi pri mladini zbuditi ljubezen do nje. Imel je pa na zemlji za svoj trud majhno plačilo, katero pa večje uživa sedaj gori nad nami. — Nagrobni spomenik, ki ga je izdelal mengeški kamnosek, je jako lep. — Lepa hvala vsem darovateljem, ki so pripomogli učitelstvu kamniškega okraja, da je moglo iskazati vrlemu pokojnemu tovarišu zadnjo čast s postavitvijo nagrobnega spomenika.

Štajerske vesti.

—š— Na kmetijski šoli v Št. Jurju ob juž. žel. se konča tretji desetmesečni tečaj dne 22. t. m. z javno izkušnjo. Izpraševali bodo strokovni in postranski učitelji iz vseh predmetov, da se pokažejo uspehi tretjega tečaja v polnem obsegu. Javne izkušnje so bile dozaj vedno dobro obiskane, in je upati, da bo tudi letošnja.

—š— Dve slovenski meščanski šoli za Spodnje Štajersko. Iz nemško-nacionalnih krogov se sliši, da se hoče Slovenecem dovoliti na Spod. Štajerskem dve meščanski šoli. To bi bila poleg nekaterih gospodarskih koncesij in razširjenju štajerskega deželnega šolskega sveta tudi za enega slovensko-klerikalnega člana odkupnina za opustitev obstrukcije. Pravi se nadalje, da bi naj prišla ena slovenska meščanska šola v Celje ali vsaj na vsak način v Gaborje, pri Celju. Celje je centrum velike in imovite okolice, ima precej trgovine, obrti in industrije ter bi bilo za slovensko meščansko šolo jako primeren kraj. Za drugo slovensko meščansko šolo pridejo v poštev kraji Trbovlje, Zalec, Št. Jur ob južni železnici, Šoštanj ali Sevnica. Da bi ne bili štajerski Nemci prikrajšani, dobe zato — 6 novih meščanskih šol.

Goriške vesti.

—g— Iz seje c. kr. ožjega okrajnega šolskega sveta v Sežani dne 7. avgusta 1912. Potrdilo se je proračun za l. 1913, glasom katerega ostanejo doklade za vzdrževanje šolsva po 110% kakor v tekočem letu. Vzame se v znanje odpoved službe tov. Silvestra Caharije iz Divače. Dodeli se tov. Ivana Grahlija na šolo »Šolski dom« v Gorici proti temu, da bo isto društvo plačevalo v tem okraju enega učitelja z najnižjo plačo. Imenuje se sup-

lentinjo Del Cot in suplenta Sarđoča in Majerja provizoričnim učiteljem in se jim nakaže plača od 1. junija t. l. Suplentom Antonič, Klanjšek in Pečenko se nakaže nagrada v mesecih juli in avgust po 50 K mesečno. — Za zgradbo novega šolskega poslopja v Šempolaju se odobri od predsedstva predlagana stavbna parcela Radovičeva v obsegu 2000 m². Dovolil se razne poprave pri šol. poslopju v Škrbini in daljno obzidanje šol. vrta v Gorjanskem. — Ustanovljena vzporednica v Saležu se ne more še otvoriti, ker ni mogoče najti primerne sobe za učilnico. V prospek kmetijskega pouka določil se vsota 2400 K. Ta vsota se bo porabila za novoustanovljene kmetijske tečaje in deloma za nagrade učiteljem, ki z vneto delujejo v prospek kmetijstva. — Zaradi vedno ponavljajočih se prošelj šol. voditeljev se dvigne pavšal za 35%. — Naroči se od ministrstva izdane načrte za risanje vsem šolam v okraju. — Za bodoče šol. leto so se izvršile sledeče premembe, oziroma imenovanja: 1. Tovarišice: Macarolova v Sežano, Trpinova v Nabrežino, Kavčičeva v Šempolaj, Del' Cotova v Pliskovico, Eppichova v Kostanjevico, Gasparijeva v Povir, Antončičeva v Divačo, 2. Tovariši: Legiša v Mavhinja, Rustja v Divačo kot zač. voditelj, Iv. Caharija v Povir kot zač. voditelj, Vičič v Tomaj, Mahorčič v Dutovlje, Rojc v Štanjel kot zač. voditelj, Ščuka v Lipo, Pečenko na Veliki dol, Koršič v Nabrežino, Klanjšček v Škoflje, Čopič Venceslav v Povir. — Kot učiteljice ročnih del se imenuje, oziroma premeni, in sicer: Madou za Kazlje, Štomaz in Avber; Kljun za Barko in Misljice; Renčelj za Škocijan, Škoflje in Podgrad.

—g— Imenovanje. Za učitelja na Narodni šoli na Blačici v Gorici je imenovan kandidat Turk, abiturijent goriškega učiteljskega.

—g— C. kr. žensko učiteljske v Gorici. Letos je obiskovalo ta zavod 320 gojenk, po narodnosti je bilo 160 Slovenk, 142 Ital., 12 Hrvatice in 6 Nemk. K izpitu se je priglasilo 65 kandidatinj, od teh je napravilo izpit z odliko 11, z dobrim uspehom 45, 5 kandidatinj ga ponavljajo po 2 mesecih, dve po enem letu. Izpit so napravile sledeče: Valerija grofica Attems iz Podgore, Alfonza Babnik iz Bistrice, Ana Bartolomej iz Kopra, Kamila Bielonič iz Ruske Libave, Gabrijela Božič iz Čepovana z odliko, Emilija Črnigaj iz Gorice z odliko, Roza Cukat iz Št. Petra, Emilija Ferletič iz Dola, Emilija Furman iz Žage, Berta Herman iz Gorice, Ana Jerkič iz Gorice, Teodora Kancler iz Gorice, Elza Köhler iz Ogrskega Raba, Avrelija Kavc iz Bovca, Vida Krašovec iz Kanala, Viktorija Krašovic iz Bilj, Roza Markič iz Bat, Ernesta Marisič iz Ajdovščine, Tereza Pertot s Proseka, Marija Petrič iz Kopra, Mila Plohl iz Gorice z odliko, Marija Podmenik iz Kanala, Gabrijela Rajer iz Šempasa, Alojzija Rutar iz Zalaza, Friderika Šček iz Trsta z odliko, Tereza Šfilič iz Medane, Marija Štepančič iz Št. Petra z odliko, Marija Stres iz Breginja, Julija Torkar iz Podbrda, Ana Turšič iz Bezovljaka, Cecilija Urh iz Koprive z odliko, Dolares Venuti iz Gorice z odliko, Marija Vidmar iz Begunj, Jospina Rossi, Matilda Golob.

—g— Društvo »Dijaška kuhinja v Gorici« bo sprejemalo letos dijake goriških srednjih šol na hrano. Kdor bi želel biti sprejet začetkom leta, naj pošlje prošnjo, naslovljeno na društvo in opremljeno s potrebnimi dokumenti (pri novih zadnje izpričevalo; pri onih, ki žele hrano brezplačno ali po znižani ceni, tudi ubožno izpričevalo) g. ravnatelju Fr. Strnadu, stanujočemu v Gorici Via Leopardi, do konca avgusta. Na kasnejše prošnje se ne bo oziralo.

—g— Gimnazijo hočejo imeti v Trziču. Trziški občinski svet je izrekel željo, naj bi se ustanovila v Trziču gimnazija, seveda laška. Obrnejo se v tem pogledu do poslancev, ki naj bi izposlovali Trziču laško gimnazijo.

—g— Šola za šivilje v »Šolskem domu«. »Wiener Zeitung« priobčuje odredbo trgovskega ministrstva, ki določa, da so mu izpričevala oddelka za šivilje v »Šolskem domu« v Gorici enakoveljavna z izpričevali ženskih obrtnih šol.

Koroške vesti.

—k— Urdna učiteljska konferenca v Velikovcu se je odlikovala kakor že prejšnji dve leti po zastopavljenju slov. učiteljev. Kar predlagajo slov. učitelji, in če bi bilo še tako dobro in predlagano tudi v nemških krajih, vse zamečajo. Predsednik, nemškotarski nadzornik že a priori odklanja vse, kar prihaja od slov. učiteljev in vpliva v tem oziru tudi na drugo učiteljsvo. Drugače ne pojde — bo morala priti odpomoč! O tej konkurenci bo mo še govorili.

Istrske vesti.

—i— Iz c. kr. dež. šolsk. sveta istrskega. Cesar je imenoval stolnega prošta v Poreču Oliva Rismondo, ravnatelja hrv. drž. gimnazije v Pazinu Ivana Kosa, ravnatelja državne realke v Pulju dr. Rogerja Solla in ravnatelja ital. učiteljskega v Kopru Ivana Larcherja za člane c. kr. deželnega šolskega sveta istrskega za čas prihodnje šestletne funkcijske dobe.

Splošni vestnik.

O zadnji Zavezini skupščini v Celju so objavili poročila skoro vsi napredni slovenski listi, najtočneje sta poročala »Dan« in »Slovenski Narod«. — Vsi ti listi priznavajo resnost zborovanja, temeljitost poročil, odločnost in preudarnost zborovalcev. Zlasti poudarjajo neustrašenost in požrtvovalnost naprednega učiteljstva. Priznavamo, da ni v poročilih nič pretiravanosti.

Prošnja. P. i. gg. okrajne šolske nadzornike prosim, da mi blagovolijo poslati za Letopis Slovenske Šolske Matice teme in teze, ki se je razpravljalo o njih pri letošnjih okrajnih učiteljskih konferencah.

Odredba naučnega ministrstva glede praznikov. Naučno ministrstvo je izdalo važno odredbo, glasoni katere ostanejo prazniki, ki so med šolskim letom, in sicer Svečnica, Sv. Jožef in Marijino Oznanjenje pouka prosti, čeprav jih je cerkvena oblast odpravila.

Razpisana služba. Na državni realki v Gorici je razpisano mesto definitivnega telovadnega učitelja.

Abiturientom, ki se hočejo posvetiti živnozdravniškemu študiju. Visokošolski odbor na živnozdravniški visoki šoli na Dunaju je letos razposlal ravnateljstvom vseh srednjih šol v Avstriji spomenico, v kateri je natanko pojasnil sedanji položaj živnozdravniškega naraščaja. Število slovenskih veterinarjev se je v lanskem letu zaradi preoptimičnega slikanja razmer silno pomnožilo in se je bati nadprodukcije živnozdravnikov; poleg tega se je tudi učni red v marsičem izpremenil. Svetujemo vsem abiturientom, ki resno mislijo na živnozdravniški študij in nočejo biti razočarani, da se pouče iz spomenice pri ravnateljstvih svojih prejšnjih zavodov. Natančnejše informacije pa dajo za Kranjsko: Ipavec Raško, Idrija; za Štajersko: Veble Franc, Kapele pri Brežicah; za Koroško: Močnik Anton, Libinče pri Pliberku; za Primorsko: Pahor Filip, Gcr. Vrtojba pri Gorici.

SUKNO in modno blago za gospode in gospe priporoča izvozna hiša **ZEFIRE** Prokop Skorkovský in sin v Humpolcu na Češkem. Vzorec na željo franco. Zelo zmerne cene. Na željo dam tu izgotoviti gosposke obleke.

Razgled po šolskem svetu.

— Novi rektor zagrebskega vseučilišča, iz Zagreba poročajo, da je za prihodnje šolsko leto izvoljen za rektorja hrvaškega vseučilišča profesor bogoslovja dr. Josip Pazman.

Po sklepu lista.

Odlikovanje. Bivši okrajni šolski nadzornik Franc Finžgar v Gorici je odlikovan z viteškim križcem Franc Jožefovega reda. — Kaj neki poreko k tej najvišji odliki tisti klerikalni ruvači, ki so z dr. Sušteršičem na čelu preprečili zopetno imenovanje Finžgarjevo za okrajnega šolskega nadzornika? — Ko je Finžgarja naša Zaveza v Celju imenovala za svojega častnega člana, je pisal »Slovenec« z dne 13. t. m. dobesedno: »Za častnega člana je bil izvoljen Franc Finžgar, profesor na goriškem učiteljskem, in sicer zaradi »posebnih zaslug za ljudsko šolstvo« na Goriškem. V resnici so ga pa zato izvolili za častnega člana, ker je bil eden izmed glavnih liberalnih petelinov na Goriškem in mu hočejo dati malo »žavbe? za brco, ki mu jo je dalo goriško ljudstvo...« Sedaj pa vprašamo klerikalne žurnaliste, ki znajo tako nesramno pisati, ali se upajo trditi, da je tudi to najvišje odlikovanje — žavba za brco, ali pa je vendarle zaslužen priznanje Finžgarjevih posebnih zaslug za ljudsko šolstvo?! — Sedaj govorite, če imate pogum!

Uradni razpisi učiteljskih služb.

Štajersko.

Št. 1146.

Na dvorazrednici v Letušu, III. kr. razr., krajni šolski svet Braslovce, je mesto nadučitelja; na tri-razrednici v Pristovi, III. kr. razr., je mesto učitelja ali pa učiteljice; na štirirazrednici na Rečici, II. kr. razr., je mesto učitelja s prostim stanovanjem; na tri-razrednici na Dolu, III. kr. razr., je mesto učitelja definit. ali pa provizor.

Pravilno opremljene prošnje do 10./9. 1912 na dotični krajni šolski svet.

C. kr. okrajni šolski svet Celje, dne 5. avgusta 1912.